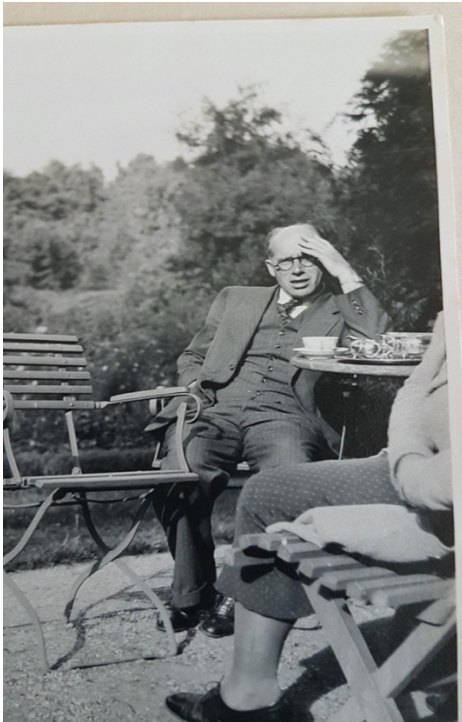

Vilhelm Munck

- kunstner, præst og lærer
1896-1977

Ofte brugte bon mots og citater

Familierelaterede udtryk

“Nu siger jeg snart ligesom onkel Jørgen” (sagt i marken efter en lang dags knoklen “med gumpen i vejret”).

“Pas på låget, Ferdinand!” (ved the-hældning).

“Der er vrøvl med bestyrelsen” (stammer fra Møltrup).

“Så er det op-tid!” (morgenhilsen).

“Lad mig høre bumpet!” (morgenhilsen).

“Hvis ikke du lærer at stå op om morgenen, bliver du aldrig til noget” (morgenhilsen).

“Vær god mod bogen!” (om at behandle af bøger ordentligt).

“Hent Meyer!” (dansk fremmedordbog, der havde svar på alt)

“Jeg hader svenskere, tyskere og englændere, men jeg elsker mine venner” (sagt forbindelse med besøg af den tyske militærlæge Weiss i Ågerup Præstegård under besættelsen).

“Skal I ha’ wand?” – “Åh hold kæft, din store vestjyske solformørkelse!” (hørt sagt under tre dage i mørk arrest).

“Av for den!” (dæk-ed eller afholdsband).

“Nu bider de hinanden i bolden” (højlydt kommentar i biografen).

“Opmærksomheden altid henvendt på kyrebanen” (sagt af Vilhelms jyske kørelærer).

“Man kører altid med livet i hænderne” (om bilkørsel).

Bramfrie kommentarer

“Du spiller som en natvægter” (sagt i forbindelse med kortspil).

“Mennesket er en sæk fuld af råddenskab” (sagt på toilettet).

“Politik er bundråddent”.

“In puris naturalibus” (om det menneskelige legemes nøgenhed).

Om en brandvarm ret: “Det er dyden ved det”.

“Fire øjne ser bedre end to” (om at finde ting, der er blevet væk).

“Hummer i mayonaise” (når operasangeren har glemt teksten).

Moralske udsagn

“Mod dumhed kæmper selv guderne forgæves” (latinsk ordsprog).

“Den, der overvinder sig selv, er større end den, der indtager en stad” (Ordsprogenes Bog).

“Næsen til slibestenen!” (om at arbejde hårdt).

“Når man starter en ting, fuldfører man den”.

“Hovedet ned og gumpen op!”

“Hellere forspørge sig end forgøre sig!”

“Hellere revne end levne!” (om at spise op).

“Te dig vel, det spørges mindst!” (faderligt råd til en ung mand på vej i byen).

“Når syndere lokke, så samtyk ikke!” (om livets fristelser).

“Det er så verdens skikke/ med kvinder slås man ikke,
men hellere med mænd/ så får man prygl igen”.

“Et liv genopløjet i erindringen” (sagt om Louise Heibergs erindringsbog:

“Et liv genoplevet i erindringen”).

“Man låner sin ven og kræver sin fjende” (om at låne til andre).

To veje for en ung mand: “Søn, vil du i verden frem, så buk!”, eller

“Søn vil du i verden frem, så hug!”

“Min søn, kvinder lærer du aldrig at forstå”.

“Der skal altid to til at skændes”.

“Det er mig en æressag at overhøre enhver fornærmelse”.

“Den klogeste gi’r sig altid”.

“One’s manners”.

Mundheld og citater

“Hvor er “nar”/ og hvor er “mi’ madpurs”? ” (jysk mundheld).

“Konen vidst ikke at manden var gal, før han sang ved bordet” (Peder Syvs ordsprog).

“Så fik sjælen ro”.

“Han var fræk som en slagterhund”.

“Han fik “the lion’s part” (om en, der spiser meget).

“Hvad der ska’ til, det ska’ til”.

“Der er altid noget i vejen, når familien skal i skoven”.

“Den, der smør godt, kør godt”.

Litterære citater

- “Gudsfrygt og nøjsomhed er en stor vinding” (Paulus-citat).
“Den, der overvinder sig selv, er større end den, der indtager en stad” (Ordsprogenes Bog).
“Fadervor i Himmelhavn ... (Fadervor i versform).
“Når jeg lægger mig til hvile, fjorten engle om mig stå..” (vers før barnet skal sove).
“Nu går den so ind og æder frokost” (Holberg: “Jeppe på bjerget”).
“Vi dele, vi dele! skreg Kulsoen” (Carit Etlar: “Gøngehøvdingen”).
“Undskyld, frøken Stjernholm! Er De ikke snart færdig?” (Fritz Jürgensen).
“En drik af bitter smerte må vi mennesker drikke. Nogle får den dråbevis, men ingen får den ikke”
(H.V. Kaalund fra digtet “Den lille lå og leged’ i lyngen den røde”).
“Oh, har du en moder, så skøn derpå” (H.V. Kaalund fra digtet “Vildanden”).
“Den megen lærdom gør ham rasende” (sagt om Paulus).
“Han “ødelå” hele gradsfortællingen” (Storm P).
“Du blanke ål - på havens bund - udbred din arm” (Storm P).
“Aldrig har jeg set Sverige så tydeligt” (Storm P).
“Der er ingen sjov ved at være våd - udvendigt” (Storm P).
“Han var en underlig florumvunden mand” (Storm P).
“Godnat Ole, pengene ligger i vinduet” (H.C. Andersen).
“Fat mod Antonius, du har jo intet ondt bedraget” (H.C. Andersen).
“Ach, du lieber Augustin, alles ist weg, weg, weg” (H.C. Andersen: “Svinedrengen”).

Udenlandske udtryk og citater

- Baron von Fodsved: “Den som inte mindst tvo gånge om dagen tvætter sig med au du Colonie, honom anser jag for at være et svin” (Albert Engstrøm).
“Av grönsaker fik dom so mückat dem kunna äta”.
“Det er skjönt for skjalder at få suppa” (Gustav Fröding).
“Swam darüber, svampen drypper”.
“An-auf-hinter-her-über-unter-vor-zwischen” (ved tandbørstning).
“Man kann es immer besser machen”.
“Hvor ved du det fra?”. Svar: “Von Innerns des Bewustseins”.
“Ordnung muss sein!”
“Ich liebe das Arbeit. Stundenlang konnte ich zuschauen”.
“Wer liebt nicht Wein, Weib und Gesang,/ der wird ein Nar sein Leben lang”
(tillagt Martin Luther).
“So ein Ding müssen wir auch haben”.
“Das ist ein Ding, ein wäver Ding”.
“Küsse die gnädliche Frau ihre Hände”.
“Sweinerei und Bratentung” (tysk mundheld).
“Deus, si tu est, sauve, si tu peu, mon arme, si j’en ais” (sagt af døende fransk soldat under 1. verdenskrig).
“Erare humanum est, sed perseforare turbe est” (latinsk ordsprog).

Litterære læsestykker

- “Tretten Øre” (Storm P).
- “Proppen i” (den med havskildpadden) (Storm P).
- “Sangforeningen Morgenrødens pinsetur” (Storm P).
- “Tale ved desserten” (Storm P).
- “Klods-Hans” (H.C. Andersen).
- “Lette bølge, når du blåner” (Kaj Munk).
- “I Paris’ metro” (Kaj Munk).
- “Det har Zombien gjort” (digt af H.C. Andersen).
- “Præludium” (fra Drachmanns melodrama “Renæssance”, der begynder med:
“Jeg satte mig ned en aftenstund/ lod tiden forbi mig glide”, og hvor 7. vers lyder:
“Jeg hører de faldende blades sus,/ som varsler den vinter, der kommer”).

Sætlisten

- “Manden på risten” (Michael Carr/Aage Steffensen).
- “Skærsliberens forårsviser” (“Jeg sliber knive, jeg sliber sakse” Kai Normann Andersen/
Sigfred Pedersen).
- “Nu går våren gennem Nyhavn” (Niels Clemmensen/Sigfred Pedersen).
- “Noget om helte” (“Livet er en morgengave” Robert Normann/Halfdan Rasmussen).
- “Noget om billigrejser” (“Jorden drejer om sin akse” Mogens Jermiin-Nissen/Halfdan Rasmussen).
- “Erlkönig” (Franz Schubert/Johann Wolfgang Goethe).
- “Ich grolle nicht” (Robert Schumann/Heinrich Heine).
- “Ein Jüngling liebt ein Mädchen” (Robert Schumann/Heinrich Heine).
- “Schlafe, mein Prinzchen, schlaf ein” (W.A. Mozart/F.W. Gotter).
- “Dagmarvisen” (“guldbryllupsvisen”).
- “Ølhunden glammer” (Ernesto De Curtis/Poul Henningsen).
- “Jeg er hjemme i mit dejlige Danmark” (???)
- “Hr. Olufs ballade” (“Så tit jeg rider mig under ø”; fra “Elverskud” med tekst af
H.C. Andersen og Christian Molbech, samt melodi af Niels W. Gade).

Egne digte

Bedste digte:

- “Uglen”.
- “Jul på heden” (1948) - om Anne-Maries fødsel.
- “Sølvbryllupsdigt til Elisabeth” (1972).

Der var tradition for juledigte

Et juledigt 1919: Søde lille Mus

(Ida Munck måtte tilbringe julen i 1919 som sygeplejerske på Bispebjerg Hospital)

*Som røgens blå ringe
omhvirvler din pande
sådan svæver mine tanker
til dig gennem rummet.
Elskede søster -
det dybeste savn
deler vi med hinanden.
Vore bedste tanker vandrer til ham.
Vi elsker og fattes
vore øjne fyldes med tårer
når vi mindes hans smerter -
Men i smerten er der kræfter,
lindring hver en tåre ejer.
Vi hører hans toner i sangen.
Og vort hjerte bæver.
Elskede søster -
Ære være Gud i det højeste
Fred på jorden
Og i mennesker velbehagelighed.*

Sølvbryllup på Fuglsang

6/8 1972

*I dag er der så gået de 25 år
vi begge har forstået, at vi fik gode kår
i huset var du sjælen, jeg knæler for din fod
i dag var milepælen, fordi du var mig god.*

*Min Lis, min sølverstråle, endnu min unge brud
hvordan skal jeg vel måle dit værd og synge ud?
hvad du for mig betyder, her ligger jorden brak
men frem af sindet bryder mit hjertes dybe tak.*